СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY.

РІК LIV. Ч. 134. НЮ ЙОРК І ДЖЕРЗІ СИТІ, четвер, 11-го липня 1946. No. 134. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, July 11, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

СЕНАТ ПРОТИ КОНТРОЛІ ЦІН НА МЯСО, ДРІБ І ЯЙЦЯ

В конгресі більшість хоче продовжити існування урядової контролі цін, але не такої, яка була до кінця червня. Це вияснює, чому в сенаті перейшла більшістю 49 голосів проти 26 поправка до законопроєкту про нову контролю цін, яка звільняє від контролі мясиво, дріб та яйця. Поправка перейшла тому, що до републиканців які в цій справі виступали солідно одним бльоком, прилучилися 18 демократів. Та коаліція, як кажеться, є така сильна, що може внести ще й інші поправки, наприклад у справі знесення контролі цін на молоко та молочні продукти, а далі, можливо, ще й на нафту, тютюн і т. п. Сенатор Барклі, провідник сенатської більшости, заявив, що він ще не рішений, чи має запропонувати президентови Трумановн заветувати цей новий законопроєкт про контролю цін, бо поправки, як він каже, сильно „покалічили" оригінальну пропозицію президента. Та якби далі не було, сенатор О'Дейніел заповів нову обструкцію. Цю погрозу годі легковажити, коли пригадаємо собі, що як він вів останнього разу обструкцію проти контролі цін, то говорив цілих вісім годин.

КОНСУМЕНТИ ЗАДУМУЮТЬ СТРАЙКУВАТИ.

Як заставити продавців не тільки не підвищати цін на товари, але ще їх знижувати? Таке питання цікавить нині кожного з покупців. Відповідь на це дає Ню Йорк Сити Консумер Кавнсил, до якої належать 65 різних робітничих та інших організацій. Вона проголосила, що з днем 23 липня зачнеться в цілому краю великий страйк консументів, що матиме на цілн добитися знижки цін на харчеві продукти, одіж і т. п. Це буде кампанія за те, щоби здержатись з [illegible] товарів, що їх ціни пішли дуже вгору. При тому кажеться, що за тих кілька днів, відколи перестала існувати урядова контроля цін, деякі товари піднеслись у ціні ще вище тої ціни, яка була на чорному ринку вчасі існування Офісу Адміністрації Цін.

НА ВИРІБ ДЕШЕВОГО ОДЯГУ.

„Ди Сивилйен Продокшен Адміністейшен" проголосила, що видасть 467 міліонів ярдів бавовни, вовни і штучного шовку на те, щоби в липні, серпні та вересні напродукувати більшу скількість одягу, якого ціни не булиб вищі від тих, які були обняті попередною урядовою контролею цін. Це відноситься теж до таких виробів, які визнані конечними в урядовому пляні, виготовленому ще в травні 1944 року. Фабриканти, що згодяться на ті умовини, зможуть дістати матеріяли по дешевим цінам.

В ЗАПЛАТУ ВЕТЕРАНАМ ЗА ВІДПУСТКИ.

В сенаті перейшов законопроєкт, який признає ветеранам грошеву заплату за відпустки на загальну суму $2,750,000,000. Палата репрезентантів теж це приняла. Та в сенаті доповнено це ще такою зміною, що виплачувати будуть воякам та офіцирам належні їм суми державними бондами, що їх можна буде скешувати приблизно за пять років. Бонди будуть приносити річно два і пів процентів. Це зроблено на те, щоби не збільшати інфляцію, пускаючи в рух відразу таку велику суму готівки.

ВИНА „ПРОТИ-СОВЄТСЬКИХ РОСІЯН".

Н. Ґ. Редін совєтський лютенант, зізнаючи в Сіетл на судовім процесі за шпіонажу, обвинувачував російських еміґрантів у тому, що це через їхні намови втікає з совєтських кораблів так багато моряків.

ЩО ЧЕТВЕРТИЙ ХОТІВ ВІДШКОДОВАННЯ.

Ветеранська Адміністрація повідомляє, що з ветеранів другої світової війни що четвертий зголосився по ветеранську пенсію, подаючи, що зістав через воєнні випадки цілковито чи частинно неспосібний до праці. До 1. червня зголосилося 3,281,000 ветеранів, що домагалися пенсії. Признано відшкодовання 1,516,000 ветеранам, а відкинено 1,471,000 прохань.

ПРОТИ РЕЛІҐІЙНОЇ БОРОТЬБИ.

Д-р Еверет Р. Клінчі, президент Краєвої Конференції Христіян і Жидів, взиває до більшої кооперації між ріжними американськими релігійними ґрупами, зокрема між протестантами, католиками і жидами. Між іншим, він заявив, що протестанти деякі речі розуміють помилково, як от справу назначення президентом Труманом М. Тейлора репрезентантом при Ватикані. Теж казав, що усякі релігійні атаки, коли діються публично, мають недобрий вплив на ціле суспільство.

Підвишка цін на товари в Америці може відбитись фатально на цілій акції ратування голодних людей у світі

Д. А. Фіц-Джералд, генеральний секретар Інтернешенел Емердженсі Фуд Кавнсил, говорив про світову харчову крізу в такий спосіб, що злучив ратування людей у світі від голодової смерти з справою підвищування цін на харчеві продукти і товари в Америці. Його промову передано через радіо. Як американець, казав бесідник, він почуває себе горлим, що його край зробив у короткому часі так багато в справі допомоги голодним людям у світі. Та як той, що бачив ті голодні народи, він прийшов до переконання, що краї, що мають найбільше харчів, мають нині супроти людства дуже важкі зобовязання. Америка, казав він, розуміє ті зобовязання, але вона не зможе їх виконати, якщо не вдержить на домашньому ринку цін на товари на певній висоті. До цього він ще додав, що Злучені Держави і Канада дали в минулому році, що саме скінчився, на допомогу голодним 20 міліонів тон пшениці.

НОВІ АМЕРИКАНСЬКІ АМБАСАДОРИ ДО КИТАЮ І АВСТРАЛІЇ.

Президент Труман заіменував американським амбасадором до Китаю д-ра Ж. Літона Стюарта з Ню Йорку, що є презбитеріянським проповідником і місіонарем та президентом Єнчінґ Юніверзіти в Пейпінґу від 1919 року. Першим амбасадором до Австралії назначив президент Роберта Батлера з Сейнт Пол, Мінесота. При тому подано до відома, що Злучені Держави і Австралія погодились, щоб їхні посольства піднести до становища амбасад. Австралійським амбасадором до Злучених Держав буде Норен Мейкин, міністер маринарки.

Лякаються громадянської війни в Польщі й совєтської інтервенції

Американські кореспонденти повідомляють з Варшави, що широкі кола польського громадянства не бачать іншого виходу з витвореного після війни положення, як тільки громадянську війну. Недавно в Польщі відбулося перше голосування за те, чи сойм має складатися з двох, чи одної палати. При відповідній допомозі большевицького НКВД перемогли ліві урядові партії, що голосували за одною палатою. Всеж таки большевикам не пощастило довести в польських виборах до славнозвісного 99%, бо урядова партія перемогла тільки більшістю 60%. Підчас голосування були великі заворушення, арешти, вбивства і т. п. На листопад підготовляється вибори до польського сойму, які — по думці американських кореспондентів — доведуть до громадянської війни, без огляду на те, яка партія переможе. Деякі поляки думають, що задержання при владі лівих партій забезпечує Польщі бодай ту зовнішню незалежність, яку большевики їй ще залишили. Проте таки немає виглядів на те, щоби положення могло закріпитися і тому існує загроза совєтської інтервенції.

НАЙСЛАБШІ ЖНИВА БУЛИ В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ.

Ню Йорк Таймс в кореспонденції з Москви подає деякі дані про вислід жнив в Україні, очевидно на підставі совєтських повідомлень. Згідно з цими повідомленнями, жнива озимини випали найкраще на Кубані, де зібрано врожай з 500,000 гектарів засівної площі, а видатність жнив дає пересічно 24 бушлів збіжжа з гектара. Деякі радгоспи мали зібрати навіть 36 бушлів з гектара. Не найгірше мали випасти жнива теж в Донбасі в районах Ростов—Сталіно. В кореспонденції згадується, що при жнивах народ працював 24 години на добу. Найслабше випали жнива в Західній Україні, що мало би бути наслідком посухи. В Луцькому районі, на Волині, видатність урожаю виказує в одному колгоспі тільки 19.4 бушлів з гектара. В центральних областях України, в районі Кіровограду, зібрано урожай з 100,000 гектарів. Натомісць в Одеській області, в наслідок посухи, зібрано тільки 60 процентів урожаю.

СОВЄТИ ДОСЛІДЖУЮТЬ АРКТИКУ.

Північна Арктика, яка згідно з теоріями різних стратеґів малаб відіграти важливу ролю в евентуальній майбутній війні між Совєтським Союзом і Америкою, є вже від давна предметом совєтських дослідів. Тепер підготовляється нову наукову експедицію і одна ґрупа вчених, як повідомляють „Ізвєстія", вже мала виїхати з Архангельська.

ЖИДИ „НЕ ВИПУСТЯТЬ З РУК ЗБРОЇ".

Хаїм Вайцман, президент Жидівської Аґенції, звернувся з апелем до британського уряду, щоб той змінив напрямок своєї політики в Палестині та заявив, що жидівські збройні сили не складуть зброї.

ЖИДИ В ПОЛЬСЬКІЙ АРМІЇ АНДЕРСА.

Майор Натан Рібнер, головний капелян жидівської ґрупи в армії ген. Андерса, заявив, що в теперішніх обставинах ні один жид з цеї армії не бажає вернутися до Польщі. В Армії Андерса є 1,200 жидів, в цьому 186 старшин. З дальших вияснень Н. Рібнера виходить, що на 8 міліонів жидів в Европі перед війною, залишилось після війни не більше 2 міліонів, а з трьох і пів міліона польських жидів, залишилось ледви 60 тисяч. На тему теперішніх погромів жидів у Польщі, Н. Рібнер заявив, що відколи росіяни носять польські уніформи, а поляки російські, важко сказати, хто є автором цих погромів. Доля жидів в армії ґен. Андерса звязана тісно з долею цілої армії, заявив Н. Ріб-нер. В ній вони боролися, переживали разом дні слави і перемог і теж тепер бажають ділити долю цеї армії аж до кінця.

БРИТІЙЦІ, ЩО РЕПРЕЗЕНТУЮТЬ БРИТІЙСЬКУ ВЛАДУ В ІНДІЇ.—Зліва направо: Полевий маршал сер Бернард Л. Монтґомері, шиф ґенерального імперіяльного штабу; полевий маршал лорд Вейвел, віце-король Індії; полевий маршал сер Клод Окенлек, начальний командант британських збройних сил в Індії.

СОВЄТИ ДОМАГАЮТЬСЯ ВІД НІМЕЧЧИНИ 10 БІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ ВІДШКОДОВАННЯ

Після встановлення дати мирового договору, рада міністрів закордонних справ Чотирьох Потуґ у Парижі почала свої повні дебати над найбільшою европейською проблємою: Німеччиною. Совєтський міністер, В. Молотов, протягом одної години критикував плян американського секретара стейту, Джеймса Бирнса, щодо 25-літного договору чотирьох великодержав з метою забезпечити повне роззброєння Німеччини та домагався піддати цей плян „радикальній ревізії". Рівночасно Молотов заявив, що Совєтський Союз домагається від Німеччини 10 біліонів долярів воєнного відшкодовання. Рада міністрів згодилася відложити дату зібрання Головної Асамблеї Обєднаних Держав в Ню Йорку з 3-го на 23-го вересня, даючи цим можність мировій конференції 21 держав, яка почнеться в Парижі 29. липня, завершити свою роботу.

ПЕРЕД НАРАДАМИ АСАМБЛЕЇ О. Д. В НЮ ЙОРКУ.

Хоча до зібрання Головної Асамблеї Обєднаних Держав, яке згідно з новим пляном відбудеться яких три тижні пізніше, залишилось ще майже три місяці часу, американська преса вже заговорила про підготовку цего зібрання та про головні предмети нарад. З пересуненням дати взязані теж деякі додаткові видатки. М. Ф. Пейн, представник Великої Британії та головний уповноважений Обєднаних Держав до справ подорожувань і транспорту, заявив, що в 91 готелях Ню Йорку він підготовив місце для 5,000 делеґатів, представників преси та інших учасників зібрання О. Д. Зарезервовано теж відповдну кількість місць на лініях повітряного транспорту. Головними предметами нарад будуть: справа уряду ген. Франка в Еспанії, річні звідомлення з праці Ради Беспеки, Економічної та Соціяльної Ради, Міжнародного Трибуналу, а дальше, пропонований чартер міжнародньої орґанізації для справ скитальців, що має перебрати аґенди ЖНРРА та багато інших справ.

КРІЗА БЕЛЬҐІЙСЬКОГО УРЯДУ.

Бельґійський сенат, більшістю одного голосу, висловив недовіря урядові премієра А. ван Акера, в наслідок чого уряд мусить уступити. Проти уряду голосували 79 сенаторів, за урядол 78, неприявних було сім сенаторів, а трох соціялістів здержались від ґолосування. Премієр зголосив свою резиґнацію. Кріза уряду не має більшого політичного значення, як заявляють кореспонденти і не означає політичної крізи в Бельгії.

ОРҐАНІЗОВАНИЙ ТЕРОР В ТУРЕЧЧИНІ.

В Туреччині розгортається широка виборча кампанія, в якій — як повідомляють з Істамбулу — головну ролю починає грати терор. Виборчу кампанію ведуть дві головні партії: урядова і т. зв. народня партія. Ця остання обвинувачує урядову партію, що вона надуживає своєї влади та орґанізує озброєні банди, які тероризують турецьке населення. З другого боку премієр Сараджоґлю у радієвому зверненні до народу запевняє, що підчас виборів в країні рішатиме тільки закон.

ПРОСЯТЬ СОВЄТСЬКОЇ ДОПОМОГИ.

В тюрмі в Трієсті розпочали голодний страйк сто вязнів — югослаґянофілів, протестуючи проти „фашистського насильства над працюючою клясою". Вони звернулися телеґрамою до совєтського міністра закордонних справ, В. Молотова, домагаючись інтервенції „в інтересі та обороні демократичних інституцій". Вязні були заарештовані підчас недавніх демонстрацій.

СУДОВІ ПРОЦЕСИ ЗА ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ В ЕВРОПІ

В Польщі засудили на смерть бувшого провідника німецьких націстів в Данціґу та пізнішого „ґауляйтера" Познаньщини, Артура Ґрайзера, якого поляки називали „вєшатєльом", подібно, як колись російського ґенерала Муравйова. Ґрайзера повісять прилюдно.

В Нюрнберґу, з усіх суджених націстських керівників тільки двох, шеф головного командування — маршал В. Кайтель та визначний ґестаповець — Е. Кальтенбрунер, почуваються „дещо" до вини, але не до кари. Відповідальність за всі злочини там скидається на Гітлера.

В Білгородському процесі проти ґен. Дражі Михайловича, оборонці ствердили, що ціла судова розправа не могла доказати нічого зі закидуваних четнікам злочинів, бо їх не було.

В Парижі почалася судова розправа проти бувшого члена уряду маршала Петена, Жана Бертоля, якого обвинувачується за те, що „компромітував національну гідність", виступаючи з промовами проти французького визвольного руху.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Загряницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$2.75	Three months	$2.75
Число в суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

АТОМОВА БОМБА В АМЕРИЦІ Й ТЕРОР У СОВЄТАХ

Звичайній людині, що звикла думати просто, певно нераз приходить на думку, як то є, що про небеспеку, звязану з атомовою бомбою, говорять і пишуть так багато, а про терор у Совєтах так мало.

Це є дійсно дуже дивне явище. Його можна пробувати вияснити „вищою політикою", але годі його виправдувати. Всі це завважують, але назагал мовчать про це.

Атомова бомба це найбільш небеспечна модерна зброя. Її випробувано на людях двічи під впливом воєнних обставин в тому переконанню, що в цей спосіб закінчиться скорше війну і вратується життя міліонам людей. Та по війні всі ми завважуємо, що є таки в нашому краю, що має у себе тайну виробу цеї зброї, загальний натиск на те, щоб цю зброю зовсім знищити. Це є щире намагання, за яким стоїть маса американського народу, враз з його найвизначнішими представниками. Тому, якби навіть не прийшло до міжнародного порозуміння в справі контролі над виробом атомової бомби, Злучені Держави вважалиб її певно як неіснуючу, чи цілковито знищену. Світ, як нам здається, це добре знає і не дуже журиться цею зброєю, що є покищо тільки в посіданні Америки. Він хіба заклопотаний тим, що сталосяб, якби так цю тайну посідав хто інший.

Атомова бомба є отже пострахом для людства і людської цивілізації. Але чи не є таким самим пострахом, тільки далеко актуальнішим, совєтський терор? Атомова бомба знищила десятки тисяч людей, а може знищити міліони. Зате совєтський терор уже знищив десятки міліонів людей і вигублює дальші міліони! Чиж тим самим не є він уже нині для людства таким погубним, як ним може бути атомова бомба щойно в будуччині?

Говорити про якусь забеспеку людини і людської цивілізації перед атомовою бомбою, а збувати мовчанкою сталінський терор і вимордовання ним десяток міліонів невинних людей, є теж фарисейством з етичного боку, а нерозумом з соціяльного й політичного. Бо терор як зброя, яка є в руках Кремлю, є нині для людства тисяч разів страшнішою зброєю, ніж нею може бути атомова бомба, як довго вона є під контролею Вашингтону. Тому булоб порадним, щоб Організація Обєднаних Держав або сама занялась контролею над совєтським терором, або встановила якусь окрему міжнародну організацію, що мала би це контролювати. Бо як треба контролювати зброю, що її має Америка, так чому не контролювати світови ту погубну зброю, якої вживав, вживає і думати далі вживати Кремль? Забагато невинної крови проляв він при помочі цеї проклятої людством зброї, щоб її можна далі вважати „внутрішньою справою" Совєтів. Як не вважаємо атомову бомбу внутрішньою справою Злучених Держав, так обовязково не можна вважати терор внутріщньою справою Совєтів.

На сторожі свободи

Без свобідної преси нема й демократії, себто демократії в політичному розумінню. У Совєтах не дбають за „політичну демократію". Совєти ставлять ся тим, що вони одинокі завели „економічну демократію", кажучи, що вона куди важніша від політичної. Таке виходить теж з розумування оборонців совєтської диктатури.

В Америці змагаємо як до одної, так і до другої демократії, рівночасно признаючись, що ми ще не осягнули ні одного, ні другого ідеалу. Чи взагалі його осягнемо, це вже інше питання, на яке може кожний відповідати як хоче. Зате певне є те, що ми таки намагаємось принаймні усувати перешкоди, що не дають нам тих ідеалів осягнути. А що так є, то можна навести на це добрий приклад, бо в самому сенаті, в Вашингтоні, того роду справи розсліджують, а висліди тих доходжень дають до відома загалу. Тому то можна сміло твердити, що не є ще так зле з нашою „економічною" і „політичною" демократією.

Заходами Сенатського Комітету Для Розслідів Малих Бизнесів проголошено звіт, у якому говориться про „економічну концентрацію". У цьому звіті представлено цифрами і фактами, як у воєнні часи зросли в Америці великі підприємства до величезних розмірів як щодо числа робітників, так і майна, а зате попадали або змаліли малі бизнеси. Теж доказано, що невелике число багатирів має у своїм посіданню 60% здепонованих у банках грошей і бондів.

З другого боку представлено ще й стан преси в такий спосіб, що економічні потентати зачинають монополізувати щоденну пресу в Америці. Це значить, що вживають цього монополю на те, щоби контролювати спосіб думання американців, представляючи ім справи на один лад. Отже у різних місцевостях є різні газети, але всюди пишеться на один лад. Цей монополь, кажеться у сенатськім звіті, доводить далі до цього, що число щоденників в Америці постійно маліє, хоч число читачів постійно зростає і дійшло до величезних розмірів. І так, наприклад, в 1909 році було щоденників в Америці до 2,600, а в 1945 вже було тільки 1,749. Зате в 1909 році циркуляція щоденників виносила 24,400,000 примірників денно, а з кінцем 1945 року виносила вже 48,400,000 примірників.

Отсі факти вказують на цю небеспеку, що певна група людей, яка контролює цю пресу, може теж контролювати і думки понад 48 міліонів читачів, що у многих місцевостях навіть не мають можливости дістати іншу газеву в руки, бо її нема, а тим самим нема кому висказувати іншу думку.

Такою справою певно не журивсяб Верховний Совет у Москві. Там навіть не булоб можливо піднести, що то не добре, коли всі газети однаково думають і пишуть. Там-же з уряду наказують, як писати і що думати. Але в Америці інакше. Монополь на думку американця чи його кишеню і працю вважається замахом на його свободу.

Отсе є і властива глибша причина дослідів згаданого Сенатського Комітету. Тому, якби навіть ці справи не представлялися так небеспечно, як вони виходять із звіту Комітету, якого члени є завзяті оборонці т. зв. „Ню Діл", то проте добре, що на них звертається увагу загалу. Оприлюднення таких справ має свій вплив на економічних потентатів. Воно має вплив і на пресу, яка через це теж мусить бути осторожніша.

Того роду критика з фактами і цифрами, як бачимо, не шкодить, а тільки помагає вдержувати свободу в Америці та її удосконалювати.

Микола Чубатий.

Гуманітарна допомога та совєтська політика

II.

Пропаганда за збіркою, що ніби призначена на Українську Народню Лічницю у Львові, та справа оснування Совєтами на власні видатки аж двох шпиталів в країні негуса в Етіопії, це взірцевий доказ, як у Совєтах ставлять гуманітарну справу на услуги політики. Шпиталь-санаторію для своїх поліційних службовиків улаштує совєтський уряд напевно й без жертв американських українців. Йде большевикам про що друге, про звязування американських уркаїнців з політичним інтересом гнобителів України. Так само й два шпиталі в Етіопії заложені не з гуманітарних рацій, але на це, щоби вони могли стати розсадниками комунізму в примітивній країні негуса. Можна сподіватися, що коли негус не вдариться в голову та не подякує в час за шпитальну поміч совєтських лікарів, норсок та „шпитального персоналу", який напевно буде аж надто чисельний і понад потреби, то за кілька літ він сам вилетить зі свого негусівського престола, на якім засяде якийсь абісинський Тіто чи Берут. Хто трошки знає Совєтів, той розуміє, що в Етіопії основано наділі два пости комуністичної пропаганди, схованої під білі фартухи лікарів та норсок.

Як большевики уміють гуманітарну допомогу вжити як інструмент політичної комуністичної пропаганди, говорять недавні донесення про діяльність УНРРА в Югославії та в Польщі, де начальниками є червоні росіяни. Недавно донесла американська преса, що російські директори УНРРА в Югославії та в Польщі надуживають свого становища як урядовці міжнародньої установи та дають поміч тільки комуністам в тих двох країнах, натомісць більшість населення, політично неприхильна владі комуністичного вожака Тіта в Югославії та кремлівського лакея Берута в Польщі, є виразно упосліджувана при розділюванню допомоги навіть тої міжнародньої організації, на видатки якої три четвертини грошей дає сама Америка. Тим чином через міжнародню організацію гуманітарної допомоги, за американські гроші російський комуніст, урядовець УНРРА, веде совєтську політику підпомагання влади, ворожої свободі населення тих двох дрежав. Показується, що в практиці не можна совєтським громадянам віддавати відповідальних урядів в міжнародніх гуманітарних установах, бо вони гуманітарну допомогу використають не на облегчення людської нужди, спричиненої війною, але ще на її поглиблення.

Про діяльність совєтських громадян, урядовців УНРРА та комуністів й комунофілів американського і іншого хову на становищах урядовців тоїж установи, моглиб багато розповісти наші скитальці. Самеці закаптурені комуністи та комунофіли були здебільша спричинниками таких скандалів нашої цивілізації як видавання невинних людей, політичних противників Совєтів, в руки їх найбільшого ворога. Це вони компромітували добре імя Америки, Англії, Франції та других західних демократичних держав своїми нелюдськими вчинками.

Яке становище займає совєтський уряд та комуністи світа взагалі щодо голодової катастрофи народів Европи та Азії, видно зі звідомлення бувшого президента Америки Герберта Гувера, що обїхав прямо цілий світ з доручення през. Трумана, щоби зорієнтуватися як представляються з одного боку запаси поживи, з другого боку потреби людства, щоби охоронити народи Европи та Азії перед голодною смертю. Бувший през. Гувер обїхав майже цілий світ з виїмком Совєтського Союзу, бо большевики заявили, що не беруть участи в рятуванню голодуючого світа. Отже Герберт Гувер ствердив, що комуністам не залежить на ратуванню населення від голоду. Навпаки, комуністам йде про це, щоби є як найбільше країнах світа прийшло до голоду, та щоби вибухли голодові заворушення, бо тоді лекше прийдеться їм завести комунізм по тих нещасних країнах. Відомо, що голод веде населення до розпачі, а потапаючий хапається й бритви та наставляє своє ухо на найскрайніші кличі навіть по досвіді останніх 25 літ, що комунізм невсилі відвернути голоду навіть у своїй країні. Бо не друга країна, тільки найврожайніша земля в Европі, Україна, продовж останніх 25 літ під комуністичною владою впала жертвою двох страшних катастроф голоду. Одначе, нарід в розпачі є все сліпий і в нещасті шукає порятунку там, де його можна найменше найти.

Яке відношення большевиків до гуманітарної допомоги жертвам війни, дають повчаючу лекцію всі виступи совєтських представників в міжнародніх організаціях гуманітарного характеру, як УНРРА та по різних комісіях і комітетах Економічної та Соціяльної Ради Обєднаних Держав, що їм доручено займатися справами скитальців. Представники Совєтів все займають становище таке нелюдське та таке вороже до людини інших переконань, що читаючи їх промови стає прикро та соромно, що наша цивілізація завернула сотки літ взад, в часи дикої звірячої помсти над противником навіть тоді, коли той противник вже не може шкодити.

Братолюбний підхід людини в умах совєтських автоматів не існує. Не існують в них ніякі засади милосердя, чи гуманітарности. Всі здобутки двотисячлітньої нашої цивілізації десь безповоротно пропали. Перед нами стає людська бестія з острими пазурами, готова на кожної хвилини роздерти намічену жертву. Такі самі погляди висловлюють послушно кремлінські представники в імені України та Білорусі, оплюгавлюючи перед світом добре імя українського народу. Такі самі погляди кровожадної бестії виповідають кремлівські лакеї, представники Югославії та Польщі як доказ, що там, де стала стопа совєтського звіра, там християнська цивілізація не має голосу.

Перед людством стає проблема не тільки двох економічних світів, як це звичайно люблять представляти американські комуністи та їх підбрехачі, але перед світом стає куди важливіше питання — двох різних моральних світів: світа християнської цивілізації та світа матеріялістичної бруальности; світа свободи та світа поневолення, світа гідности людини та світа пониження людини аж до самого дна. Саме така глибока різниця моральна тих двох світів є куди більше, ніж різниця двох різних економічних систем: — системи приватного капіталізму та системи державного капіталізму, репрезентованого Совєтами. Приватний капітал та державний капітал найшлиб ще зі собою спільну мову, одначе не можливо є жити людині разом з бестією. Між тими двома світами мусить прийти до зудару навіть колиб цілий світ бажав мира.

В такій ситуації люди зі засадами гуманітарности стають немов наівними дітьми та дають себе большевикам ошукувати і використовувати. Час теж американським баламученим українцям пізнати правду.

БЕЗ КОМЕНТАРІВ

Недавно перебував у Злучених Державах відомий совєтський журналіст Ілля Еренбург, що є для комуністів тим, чим був Геббельс для нацистів. Побув собі в Америці два місяці, робив і говорив що, коли, де й як захотів, а віджджаючи вшкварив собі ще й пашквіль на Америку та послав його до Ню Йорк Таймс, найбільш репрезентативної американської ґазети. І Ню Йорк Таймс, вірний американським традиціям повної свободи слова для всіх, це надрукував без будь-яких коментарів. Бо американський читач коментарів не потребує. Він має повну свободу і повне право поробити собі коментарі, які вважає за відповідне. А які коментарі цей читач уже поробив собі щодо еренбурґського пашквіля, читаємо в листі Едв. М. Кембела, написаному до Ню Йорк Таймс-у і надрукованому в цій ґазеті в числі з 8-го липня. Лист настільки інтересний, що його передаємо:

...Ілля Еренбург, російський письменник, розповідає нам в Ню Йорк Таймс з 26. червня про деякі і тільки [illegible] речі зі свого дво-місячного побуту в Злучених Державах.

Мені здається, що Ди Таймс міг би був подати своїм читачам дещо точніші інформації про п. Еренбурґа. Він складає подяку своїм американським колеґам за запрошення приїхати сюди. Які американські колеґи? Хто вони? Булоб інтересно довідатись про тих, під чиїм протекторатом п. Еренбурґ приїжджає до наших Злучених Держав та пише про нас в нашому власному провідному щоденнику. Ці інформації булиб для читачів інтересні насампеерд тому, бо п. Еренбурґ, як він сам стверджує, відбув свою поїздку в товаристві одного представника нашого власного департаменту стейту.

В своїй статті п. Еренбурґ деклямує, що в Ню Йорку він бачив цигарки по двісті долярів за коробку, яку можна викурити протягом кількох днів. У звязку з цею життєважливою інформацією він ще розповідає нам, що в Місісіпі Дельта він бачив одну сімю, зложену з девять осіб, яка заробляє 200 долярів річно. Автор цього листа прожив в Ню Йорку двацятьсім років і ніколи не бачив коробки цигарок за 200 долярів. Що більше, запит на цю тему в кіоску з цигарками в одному з першорядних приватних клюбів, викликав тільки сміх. Та всеж таки, такі цигарки моглиб існувати.

Він пише багато про Місісіпі Дельта, Тенесі та про виборчє право ніґрів. Чи його колеґи не водили його до Масечусетс, Конетикат, Мейн, Небраски або Вірджінії? Пан Еренбург не згадує факту, що в Ню Йорку він бачив мурнів, які проїжджаються таксівками, що ними керують білі шофери. Він бачив ніґрів в усіх театрах Ню Йорку. Він бачив ніґрів, які зі своїми сімями виїжджають за місто своїми власними автомаши-

---

ОЛ. ЛУГОВИЙ — Права автора застерігається.

БУРЕВІЙ

Повість з часів Революції в Росії і Східній Україні в 3-х частинах.

(Другий том трильогії „ОГНЕМ І КРОВЮ").

ПЕРША ЧАСТИНА

8)

Є ще купа інших доносів, мало не з початку війни. Драгомірів і Стенбок доносам ходу не давали. Володченко і оба Ґіленшмидти радо висилали їх у вищі штаби. Знає про доноси і Головний штаб — оригінали десь там, якщо не в штабі верховного головнокомандуючого. Я, від усіх таємно, познимав з доносів власноручні копії. Писарям такої роботи не доручуж...

Цікаво! Так чомуж мене не чіпають, не віддадуть під суд?

— Можливо доносам не вірять. Чейже там також не дурні сидять! А може призбирують більше тих матеріялів... Задуми високого начальства незбагнені. Вірять чи ні, а раді нагоді показати вам свою силу... Я тим лише можу пояснити зворот першого вашого нагородного листу і зникнення третього...

Другого вечора Чорний дав вистудіювати нагородний лист за Олешичі-Любачів. Дві картки твердого наче лубок паперу густо списані різнародним ручним письмом вищих начальників. Реляція Олешицького бою і роля у ньому Паволоцького докладно описана у вклеєному у нагородний лист чаказі по дивізії. Після біоґрафічних даних про походження, вік, освіту, віроісповідання, родинний і маєтковий стан та які нагороди й ордера вже має — йшли власноручні характеристики особи Паволоцького. У рубриці начальника дивізії було написано:

„Підполковник Паволоцький — розумний і відважний. Високо ставить обовязки старшини, хоча, — завдяки живому темпераменту, — не завжди здисциплінований. В бою розважний і бистроумний, у скрутних ситуаціях швидко знаходить рішення і їх переводить. За вояцтво і коней дбайливий. Вищими формаціями командувати може; своє вміння блискучо виказав у боях Олешичі-Любачів, командуючи бригадою і дивізією по причині мого поранення. Заслуговує нагородження ордером Юрія 4-го ступня і ранґою полковника. Поскільки ордер Юрія 4-го ступня підполковник Паволоцький одержав ще в російсько-японську війну, за його бойові подвиги, що спричинили розгром трьох ворожих кінних полків, захоплення полкового прапору, вісьмох гармат і полонення команданта баварського кінного полку підполковником Паволоцьким персонально, усилено прохаю нагородити його ордером Юрія 3-го ступня з бантом. По причині, що ордер Юрія 3-го ступня підвищує нагородженого в ранґу полковника автоматично, без зміни старшинства, згаданого штабового старшину представляю до підвищення у ранґу ґенерал-хорунжого. Ґенерал-хорунжий ґраф Стенбок-Фермор, тимчасово командуючий 16-ю кінною дивізією.

Тимчасово командуючий 4-м кінним корпусом, ґенерал Хелчицький написав у своїй рубриці: „З характеристикою підполк. Паволоцького ґенералом ґрафом Стенбоком-Фермором цілковито погоджуюся. Приєдную своє прохання нагородити підполковника Паволоцького ордером Юрія 3-го ступня з бантом і підвищити в ранґу ґенерал-хорунжого.

Командуючий восьмою армією ґенерал кінноти Брусілов власноручно написав:

„Персонально підполковник Паволоцький мені невідомий. Знаю з найкращої сторони ґенералів Хелчицького і Стенбок-Фермора і вірю твердо, що несправедливої оцінки кого будь вони не дадуть. Талановите руководження боєм, описаним в реляції-наказі, характеризує підполковника Паволоцького вродженим воєнним командантом, особливо взявши під увагу те, що до бою під Олешичами Паволоцький займав скромне становище команданта сотні. Приєдную своє прохання до прохання начальника дивізії і командуючого корпусом. Підполковника Паволоцького зокрема прошу зачислити у кандидати на становище начальника кінної дивізії.

„Командуючий південно-західним фронтом, хрещений батько наслідника, ґенерал артилерії, ґенерал адютант Микола Юдович Іванов, виписав відмінну атестацію:

„Підполковник Паволоцький занадто молодий навіть на становище команданта полку. Мусить переходити практику у командованні нижчими формаціями до вищих у послідовности — полк, бриґада, дивізія. Підвищення у ґенерал-хорунжі сотенного команданта закружить йому голову. Зокрема, причинить велику кривду іншим, від підп. Паволоцького старшим. Визнаючи бойові здібности представленого, вважаю, нагородження ордером Юрія 3 ст. і ранґою ґенерал-хорунжого літ на десять передчасним. Нагородний лист представляю на рішення його імператорського височества, верховного головнокомандуючого.

(Дальше буде).

Тарас Шевченко — художник

(Надіслане до „Свободи" з Европи)

Шевченко не міг стати епігоном школи свого „незабутнього вчителя" Карла Брюлова... Перед блискучими, повних кольорових ефектів полотнами патетичного клясика Брюлова — „кумира" і вільнодумця (більше в думках, ніж у творчості!) — нещодавній кріпак „задумувався і плекав у свойому серці образи сліпого кобзаря та гайдамаків".

„У тіні його витончено-розкішної майстерні — згадує в щоденнику Шевченко — як у нашому степу Дніпровому... передімною розстилявся степ, усіяний курганами"...

І Шевченко, наслідуючи блискучу техніку вчителя, пише свій твір — „Катерину"... тяжко уявити собі рішучіший крок у тогочасному мистецтві, коли не лише в академічному малярстві, але і взагалі в образотворчому мистецтві вперше зявився трагічний образ скривдженої і покинутої жінки-покритки...

Уже цей ранній, сміливий своїм задумом твір (нехай трактований ще романтично і дещо умовно) — позначений теплими рисами людяности, рисами глибокої правди життя. Це були перші промені, що ними так осяяні твори Шевченка-маляра особливо з останнього періоду життя.

У тонких пейсажах раннього Шевченка нас завжди хвилює дивний подих безповоротно минулих днів... Тим подихом овіяна і Богданова церква, і руїни Богданові, і шлях у Києві, Чичирин, Решетилівка, Вюнища... Перед нами повстає тогочасна Україна „в усій непорочній мелянхолійній красі своїй".

Скільки любови, ніжного поетичного [illegible] акварелях, офортах! Скільки в них непідробленої правди, що й досі хвилює нас, переносить нашу уяву в ті часи, і немов відтворює перед нами Шевченкові дні...

В образотворчій спадщині Шевченка вперше знаходимо реалістичні краєвиди України. Це була новина в тогочасному мистецтві, що надавало перевагу солодким пейзажам Італії. Шевченко, як маляр, перший глибоко відчув не лише красу, але й самий дух, що витає над розлогим степом Дніпровим... І не тільки відчув, але й зумів, у всій привабливості краси українського краєвиду, передати цей дух у своїх скромних, але надзвичайно щирих творах. У цьому велика сила раннього Шевченка, сила, яка омолодить поетичні його пейзажі в роки заслання, а особливо після повернення на батьківщину... „В Черкасах", „Коло Канева", „Межиріччя", „В Корсуні" — чи не найкращі пейзажні малюнки з цілої спадщини Шевченка.

Наш сучасний пейзаж (М. Бурачек, В. Кричевський, Гр. Світлицький та ін.) позначений тим своєрідним ліричним відчуттям, що його в українському мистецтві вперше знаходимо в пейзажних творах Шевченка.

„Багато, незлічено багато прекрасного в божественній, безсмертній природі, але торжество і вінець безсмертної краси — це оживлене щастям обличчя людини" — писав Шевченко, немов пояснюючи свою пристрасть до портретного мистецтва, любов до живого обличчя людини.

Досить згадати прекрасну серію Шевченкових автопортретів, щоб зрозуміти шлях Шевченка-портретиста, шлях тонкого знавця людської душі, до розкриття таємниці людського обличчя. В його автопортретах зображена ціла трагедія Шевченкового життя... І коли на славнозвісному ранньому портреті (в овалі з 1844 року) обличчя Шевченка-романтика „оживлене щастям", то немов павутинням тяжких дум оповито глибокий проникливий погляд непокірного Шевченка-засланця... І якої дивовижної мистецької сили досягають автопортрети Шевченка останніх років життя — в них погляд пророка, неспокійний у свойому спокою, вражає нас...

Складний шлях творчих шукань пройшов Шевченко-портретист. І коли миле враження справляє на нас ранній, ще ввесь в полоні Брюловської манїри портрет кн. Кекуатової, то пізні Шевченкові портрети Щепкіна, Айри Олріджа, або портрет Глассона та інші — примушують нас замислитися над цими в своїй психольогічній характеристиці глибоко-реалістичними творами.

„Не давати людині займатися мистецтвом, якому вона все життя своє присвятила" — для Шевченка — „найжахливіша кара". І чи, як не дивовижною силою внутрішнього творчого горіння, можна пояснити те, що не зважаючи на всі заборони, на стрхітливі умовини салдатської касарні, Шевченко не тільки не перестав малювати, а саме за роки заслання виріс в оригінального майстра-реаліста, який сказав нове слово в мистецтві.

Вже в останні роки заслання Шевченко в листі до Залеського писав: „Недавно мені спало на думку подати в особах евангельську притчу про блудного сина в правах і звичаях сучасного російського стану. Ідея сама по собі глибоко повчальна. Але які душероздираючі картини склав я в своїй уяві на цю істинно моральну тему"...

Так в роки неізреченого горя, на засланні народжується найбільший творчий задум Шевченка-художника.

У цілій серії картин цієї притчі, що, можливо, була навіяна славнозвісним твором Рембрандта, Шевченко із сміливістю новатора подає незвичайний на ті часи сюжет, а вирок цілій соціяльній системі царату, яка продовжує в людині негідні вчинки, що за них потім по-варварському, жорстоко карає...

(Докінчення буде).

Турботний День Незалежности Филипинців

Перший День Незалежности на Филипинських островах — це день 4. липня 1946 року. Його святкували в той час, коли сотки міліонів людей в Азії все ще провадять боротьбу за свої політичні права. Проте, для филипинців цей перший День Незалежности має значення більше як символ. Нова республика не може економічно сама себе втримати, тому повинна шукати економічної підтримки Злучених Держав. За таку підтримку филипинці мають уділити Злученим Державам особливі права на користування воєнними, морськими та повітряними базами та особливі права для американських торговців, для американського капіталу.

В таких умовах опинились филипинці після пів-столітньої боротьби за свою незалежність, до якої наближуються тепер. Року 1898, филипинці, під проводом Емілія Аґвінальдо, підняли повстання проти еспанського панування в той самий час, як адмірал Дюї трощив еспанську фльоту в Манільській Затоці. Деякий час филипинці надіялись, що з перебранням американцями островів від еспанців, вони дістануть незалежність. Коли надії розвіялись, Аґвінальдо продовжував боротьбу за волю — на цей раз проти американців. По трьох роках боротьби острови „успокоєно" й зорганізовано цивільний уряд. Після того Злучені Держави всіма способами старалися підготовити населення до самоуправління. Першим цивільним ґубернатором на тих островах був Вилйєм Говард Тафт, який пізніше став президентом Злучених Держав. В управлінні островами йому помагала спеціяльна комісія, призначена президентом. Року 1907 відкрито перше филипинське законотворче зібрання. Року 1916 комісію замінено виборним сенатом, згідно з рішенням конґресу. Року 1934 конґрес видав, а филипинська леґіслятура приняла, закон про незалежність з 1946 року, з широкою самоуправою в міжчасі у всіх ділянках, за виключенням закордонних справ. Згідно з конституцією, принятою року 1935, филипинці мають вибирати свого власного президента. З того часу Злучені Держави були заступлені на Филипинах Високим Комісаром в Манілі. До політичної незалежности залишався ще останній крок, але війна перервала працю кількох десятків літ.

Американський конгрес вже ухвалив два закони про економічну підтримку молодій республиці в перші повоєнні тяжкі роки. Один закон є про виплату воєнного відшкодування та про відбудову. Тим частинно сповнюється обіцянка, яку дали Злучені Держави филипинцям в часі війни — не тільки звільнити острови від ворога, але помогти стати на ноги, відбудуватися. Другий закон дозволяє филипинцям користуватися ще кілька років американськими митними законами. Зогляду на те, що яких 80 відсотків торгового обороту филипинців припадає на торгівлю зі Злученими Державами, нагле припинення митних перешкод, тяжко відбилось би на господарському житті молодої республики.

Манюел Роксас, був вибраний в квітні президентом Филипин, а 28 травня відбулася інавгурація. 4-го липня він став президентом Филипинської Республики. Він є визначним членом національної партії (що має більшість), його підтримують торговельні кола та землевласники. Проти нього різко виступали робітничі та селянські групи.

Адміністрація Роксаса має перед собою тяжкі завдання, маючи до діла з численними расовими групами, яких нараховують до 43. Харчових продуктів бракує. Мало що зроблено для відбудови зруйнованих районів, для налагодження транспорту, телефону, електрики. До того існують ще політичні та поліційні труднощі — бувші повстанці все ще мають чимало зброї, особливо члени радикальної селянської організації „Гукбалагап", що значить „народня протияпонська армія". Протягом останнього року було чимало сутичок поміж тою організацією та филипинською поліцією. Селяни хотять звернути світову увагу на долю филипинських „пеонів" — батраків, що працюють на великих маєтках заможних филипинських та еспанських землевласників. Це невдоволення було одною з найбільш пекучих справ у виборах президента в квітні місяці. Будучність покаже, чи президент Роксас та його уряд переведуть реформи, що їх жадають селяни.

Другою пекучою справою при виборах була справа співпраці з японцями. Роксасови закидали таку співпрацю, незважаючи на те, що ґенерал МекАртур признав його льояльність та патріотизм. Лідер опозиції в нововибраному сенаті відновив ті закиди.

Вибраний великою більшістю, Роксас позначився поміркованістю у своїх виступах та старанням восстановити економічне життя країни. Але опозиція виступала проти нього ще до інавгурації. Його противники бояться не тільки повороту до-воєнних соціяльних умовин життя, але також надто великої економічної залежности їх країни від Злучених Держав.

Загальна Рада — ФЛІС.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НОВА УКРАЇНА, Н. ДЖ.

З весілля на українські жертви війни.

На обіді, влаштованім знагоди весілля п. Степана Крутий і п-ни Марії Сівік, заявив о. В. Префета, що вони не бажають собі ніякої збірки для себе, але просять зібрати дещо для українських скитальців і сиріт. Збірку перевела п-ні Реґіна Кулак. Зібрано $64.30, кяі вислано до Зл. У. А. Д. Комітету в Філядельфії.

З приявних гостей жертвували: С. і М. Крутий $11, Калина Лисюк $10, а по $5: о. В. Префета, Т. Волчанський, Д. Матіяш; по $3: Ю. Шарик, Р. Кулак, а М. Савчук $2. Дрібними $28.30.

Усім гостям і жертводавцям Спасибі. **Степан Крутий.**

—o—

ШІКАҐО, ІЛЛ.

На поміч скитальцям і сиротам

Щоби не стати невірними Томами, наш невеличкий відділ ч. 143 Укр. Н. Помочі вислав паню Марію Ризу з лістою по домах українців доброї волі для сколектовання грошей на поміч українським скитальцям та на спровадження українських сиріт до Америки.

Колектовання в Шікаґо не є таке легке, як в інших місцевостях, бо тут мається до діла з так званими комуністичними квізлінґами. Вони цеї назви цураються, але так є, що вони під назвою „оборонців" ідуть стопроцентово за комуністичною пропагандою і збирають так, як наказує Кремль, обдурюючи добрих людей тим, що збирають для „братів" у Львові чи Києві. А хто не хотів би подати помічну руку свому братови в біді? Та тепер вилізло вже шило з мішка, бо почали надходити листи подяки до тих людей, що даючи убрання для висилки на Україну, не забули вложити до кишень своїх адресів. Усі подяки надходять не з України, а з Росії й Польщі й не від бідних українців. Щоби мої слова не були пустими для тих в Шікаґо, що сумніваються у правдивість цього, що пишу, отсею дорогою раджу кожному переїхати до Елмвуд Парк, Ілиной, до всім добре знаного дядька Дмитра Мидзяка, безніжного каліку, члена 301. від. У. Н. Союзу, а цей покаже листа подяки, що одержав від сержанта військ польських з містечка Седльце, Польска, в котрім то він дякує за отримане пальто, хоч раз те, що було вислане „оборонцями" просто до Львова.

Я не маю ніщо проти цього, щоби помагати усім людям у біді, але тут іде про обман, бо збирають для українського народу, а воно до нього не доходить.

Вже крайний час для шікаґовських українців, щоб розпізнали різницю між блахманом і правдою і стали плече об плече та доказали, що Шікаґо може станути на першім місці в помочи тим скитальцям, що ще знаходяться між живими, Це не поміч „фашистам", як кажуть „оборонці" і комуністи, а тільки допомога добрим патріотам.

Лепту на поміч скитальцям зложили:

По $10: Тов. св. Володимира, від. ч. 143 У. Н. Помочі, а далі громадяни: Матвій Риза, Іван Куцик, Михайло Гуцуляк, Григорій Шавалюк; по $5: А. Мидзяк, Г. Дідух, В. С. Риза, І. Граб, К. Коска, П. Д. Адамс, Д. Мидзяк, Д. Шостак, А. Накутний, К. Падяк; по $3: Е. Дрісто; по $2: А. Стронська, Т. Стриковська, І. Гук, П. М. Коска, П. Смаль.

Разом зібрано $113 і вислано на руки Укр. Допомогового Комітету в Філядельфії.

Матвій Риза, секр.

—o—

ТОЛІДО, ОГАЙО.

Збірка на допомогу сиротам.

Уряд Бр. св о. Николая, від. 167 У. Н. Союзу, отримавши від Злученого У. А. Допомогового Комітету відозву-просьбу перевести збірку на скитальців й сиротів, представив своїм членам на зборах потребу й ціль такої допомоги.

Жертвували: Никола Скотинський $10; по $5: Д. Медецький, М. Крохмальна (вдова), М. Чорний, П. Зьонкевич (мол.), С. Медецький, Г. Рощіпка й М. Кучкуда; по $3: Т. Василинюк, М. Космина; по $2: С. Гаврилюк, І. Кульматицький, Б. Унисько, А. Гавриляк, С. Кульматицька, Ю. Кульматицький, А. Зарічна, І. Федчук, М. Блясецький, Е. Кульматицький, К. Стефанишин, Г. Миськів, Н. Білан, Н. Білецький, І. Космена, П. Луців (з Гемтремк); Л. Білик $1.50; по $1: П. Зьонкевич (ст.), А. Унисько, Ф. Зоковець; 50 ц. дрібними.

Зібрано разом $90, які вислано до Комітету в Філядельфії.

—o—

ҐЕРИ, ІНД.

Відділ 100 У. Н. Союзу, що є в Ґери, Індіяна, рішив на місячних зборах перевести збірку на спровадження українських сиротів з Европи до Злучених Держав. Збіркою занявся гром. Іван Лавровський. Зібрано $130, які відіслано до Зл. У. А. Д. Комітету в Філядельфії.

Жертвували: Від. 100 У. Н. Союзу $50. По $5: Н. Волошиновський, А. Цебак, Г. Лаврівський, Т. Клиса, І. Гриневич, С. Стесик, Т. Клиса мол., В. Андрусяк, М. Мондзяк, А. Свердон, І. Зук, М. Софяк, М. Чубатий, І. Лавровський, Руско-Амер. Ліґа. По $3: М. Крушинська. По $1: Я. І. Кунев, А. Четеробок. Разом вислано $135.

А. Цебяк, секр.

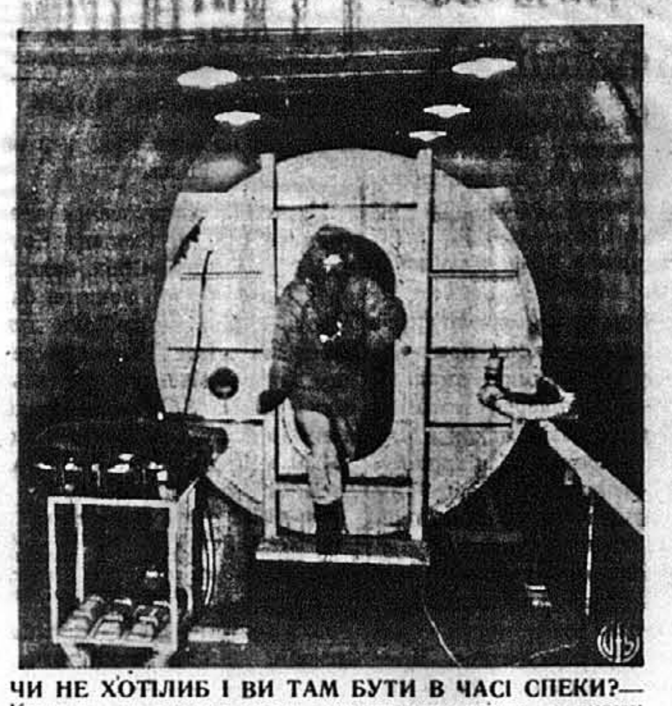
Look in the Mirror, Brother!

нами.

Цьому відвідуючому російському письменникові була без сумніву дана більша свобода дій і говорення в Злучених Державах, чим та, що її булоб признано американським журналістам в Росії. Це є Америка; ми віримо в свободу слова, свободу преси та в цілу масу інших речей, на які не дозволяється в Росії. З іншого боку, вільна американська преса має деяку відповідальність сама перед собою, перед своїми читачами та перед країною. На другий раз скажіть нам більше про письменника, його колеґів та про його цілі, а вже насамперед про те, чи він пише зрівноважені редакційні статті.

Ню Йорк Таймс, надрукувавши згадану статтю Іллі Еренбурга, не дав жадних коментарів. Він їх не дає теж до листа свого читача, а тільки виясняє, що Ілля Еренбург приїжджав до Злучених Держав на запрошення „Емерікен Сосайєті оф Нюспейпер Едітор" та оставав на запрошення департаменту стейту.

ЧИ НЕ ХОТІЛИБ І ВИ ТАМ БУТИ В ЧАСІ СПЕКИ?— Картина, що перед нами, представляє місце, у якому є вчасі теперішньої спеки 100 ступнів нижче зера. Це летунська кабіна для літаків, що підносяться дуже високо вгору. У ній випробовують різне летунське знаряддя, чи і як воно вражливе на таку температуру. Летун, що ввійшов до кабіни, вбраний так, щоб охоронити себе перед відмороженням членів тіла, а то й тим, щоб цілком не замерзнути.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

Чорноморська Січ за роботою.

Чорноморська Січ в Джерзі СиIі записала ще одну сторінку у великій книзі своєї громадської роботи. В неділю, дня 16. червня влаштовано старокраєвий празник, метою якого було відсвіжити духовий звязок з батьківщиною, та придбати відповідні засоби на допомогу тим, що її зараз так дуже потребують: українським сиротам-скитальцям. До повного морального і матеріяльного успіху свята причинився в першу чергу його Комітет, а дальше всі члени Січі та поодинокі громадяни, що працею і жертвами допомогли його влаштувати. Свято відбулося в Народньому Домі та зачалось в год. 3.30 після пол. молебнем, що його відправив о. сов. В. Лотович, при гарно прибраному престолі на сцені. Молебен закінчено молитвою-гимном „Боже Великий" та високо-патріотичною промовою о. Лотовича. Після відспівання американського та українського гимнів, гості засіли до наперед приготованих та багато заставлених столів. Предсідник Чорноморської Січі, п. І. Підгорецький, привітав приявних від імени Січі, подякував за численну участь, що свідчить про громадське вироблення джерзіситських українців та розуміння обовязків та завдань, які стоять перед ними. Головним орґанізатором та керівником свята був п. Микола Петришин, що з черги виголосив промову, навязуючи її до славних старокраєвих традицій. Після короткого докладу про події в Україні за час останньої війни, що його виголосив один з недавних ще скитальців, забрав слово п. В. Гіль і на його заклик гості зложили $161.50 на допомогу українським сиротам. Промовляли ще секретарка Українського Конґресового Комітету п-на Ева Піддубчишин, предсідник місцевого центрального Комітету п. С. Костів, а дальше, п-на М. Клячко, п. В. Цан, п-на М. Миляновин, п. К. Піддубчишин та інші. Між поодинокими промовами диригент п. В. Ґела віддіграв з великим чуттям кілька мельодій та відспівав кілька пісень. Рясні оплески, якими гості нагороджували кожний його виступ, були цілком заслужені. П-ні Текля Кірковська, в пишному національному одягу, відтанцювала кілька українських сольо-танців, збираючи теж за кожним разом бурю оплесків. Офіціяльну частину празника закінчено відспіванням молитви „Пречиста Діво Мати". Після того гості весело забавлялись до пізної години ночі.

До повного успіху празника, крім названих уже осіб, причинилися ще п. В. Цан, що доставив мяса, та п-ні: К. Чопик, К. Баран, М. Петришин, А. Гусар, А. Бутковська, М. Ґріца, Ю. Мазур, Т. Саппан, Кулич, Цан, Мандат, Тизьо, Мигович та інші, яким Чорноморська Січ складає цею дорогою щиросердечну дяку. Ліста жертводавців буде оголошена пізніше. Чистий дохід з празнику враз з додатковими пожертвами по празнику дали загальну суму $535, що їх розділено і вислано: $350 до Центрального Допомогового Комітету в Філядельфії та $100 до. Комітету в Стемфорді, Конн., в обидвох випадках з призначенням на фонд спровадження з Европи до Америки українських сиріт. $50 віддано до розпорядження Українського Конгресового Комітету, а $35 залишено в касі.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо з початку листа подати, в якій ґрупі і під яким числом є дана особа.

ҐРУПА: ЛИСТИ.

1785. До Іванів Сафата і Максима від Яськів Василя з с. Гуминська, Камінка Струмилоса.

1786. До Римський Опанаса і Петра з Київщини від Римський Олексій.

1787. До Шпак Каролини з Підгаєць, Бобовський Тимка з с. Вульки, Щепанський Людвіка з с. Куряни, Бережани, Мельник Михайла з с. Стратина, Рогатин, від Юзьків Володимира.

1788. До Кузак Катерини. Олійник Олени, Пущинський Степана з Замочка і Вязова, Жовква, від Пущинський Олени (Смолінь).

1789. До Башта Олекси, Бигар Дмитра, Кузьмик Дмитра, Гук Марії від д-ра Башта Івана з с. Збора, Калуш.

1790. До рідних і знайомих з с. Кабаровець, Зборів, від Маланчук Осипа.

1791. До Олейко Володимира з Бучача від Олейко-Чорна Степанії.

1792. До Іванюк Павла від Іванюк Евфрозини (Шликин) з с. Багно, Вижниця.

1793. До Ляхович Петра і Йосифа від Дунець Василя, Юлії і Романа.

1794. До Ковура Миколая від Золі і Милі.

1795. До Ярош Ілька з с. Костарівці, Сянік, від Павлів Марії.

1796. До Антонів Павла з Вижної Ботелки, Турка, Стебівка Василя з Яворова, Турка, від Бабич Адама.

1797. До Ольшанський Теофіля від Ольшанська Марти.

1798. До Нагуляк Івана від Ісаюк Павла.

1799. До Гнат Теодора від Гавриляк Софії.

1800. До Чегрій Галини від Ільків Івана.

1801. До Федорак Михайла від Федорак Миколи.

1802. До Салітра Федора від Кухній Михайла з с. Олеша, Товмач.

1803. До Приміч Борки і Анни від Бабур Сидун Ілька з с. Бачово, Ужгород.

1804. До Кіляр Анни від Кіляр Івана з с. Токарня, Сянік.

1805. До Попова Клявдії Львовна (Шаболина) від Буґсій Волентини.

1808. До Пожарницький Гаврило з с. Ківшоване від Пожарницький Якова.

1809. До Копач Марії з с. Річниці, Дрогобич, від Копач Василя.

1810. До Блашковський Михайла від Жидовник Михайла.

1811. До Федина Марії (Дичкевич), Гофман Михайлини (Лесінська), Анкевич-Галій Анни (Лесінська) з Глиняни від Савчак Юліяна.

1812. До Филипчук Василя і Томи від Турянський Василя із Стецеви.

1813. До Любачівський Андрія і Теофіля від Любачівський Йосифа з Озірної, Зборів.

1814. До Федора Василя, Анни і Марії з с. Перегінсько, Долина, від Федора Івана.

1815. До односельчан з села Доброволід, Підгайці, від Дяків Михайла.

1816. До Кіселиця Івана з Буковини від Думенко Олекси.

1817. До Дзедлій Марії (Калакуняк) з Новошич, Самбір, від Бута Анни.

1818. До Таращук Анни, Скорна Марії від Косаревич Марії (Волкович) з Заріча, Золочів.

1819. До Думенко Онуфрія з Мігови, Буковина, від Марчук Василя і Евфрозини.

1821. До Бохонок Степана, Буняк, Чичула з с. Летня, Дрогобич, від Середяк Юліяна.

1822. До Шемяко (Маріи Полен) від Ляшкевич Франца.

1824. До Лопушанська Анни з с. Тисовица від Лопушанська Анастазії.

1825. До батька від Федів Анастазії з с. Теляче, Підгайці.

1826. До Миндрішора Федора з Мігови, Буковина, від Ресюк Степана.

1827. До Николайко Михайла, Лущишин з Бурштина, Роагтин, від Підкович Д.

1828. До Гусак Михайла з Пісочної, Стрий, від Гусак Миколи.

1830. До Литвин Катерини з Підяркова, Бібрка, від Шпира Зофії.

1831. До Остапович Миколи з Єзуполя від Реннер Емілії.

1832. До Зидик Параньки, Анастазії і Катерини (Кашуба), Свирид Михайла з с. Бояниця, Жовква, від Зидик Йосифа.

1833. До Гулька Марії з с. Товстолуг, Тернопіль, від Стойко Параскевія.

1834. До Обухевич Катерини, Сікела Гриця від Скірка Гриця з с. Ославиці, Сянік.

1835. До Засанська Текля, Красіцька Розалії з с. Заболотівці, Жидачів, від Яць Анастазії (Засанська).

1837. До Медицький Ілька від Василько Дмитра з Ославиці, Сянік.

1838. До Філь Григорія і Івана, Литвин Василя з с. Шапалів, Ярослав, від Бахів Василя.

1839. До сестриних дітей Гриця і Анни Базар, діти Івана Базара і Теклі з дому Мокринська з с. Настасів, Тернопіль, що тепер находяться десь на скитальщині, пошукує Меланія Пиндус, що живе в Америці.

1840. До Баран Григорія з с. Гаї Ростоцькі, Залізці, від Метельська Каті з с. Метенів, Зборів.

1841. До Ролік Андрія Семенович від брата.

1843. До Черновський Олександра від Скорупа Івана.

1844. До Чепша Олекси від Чепша Миколи.

1845. До Іванчук Гаврила з с. Яблінка, Турка, від Іванчук Лукаша.

1846. До Лиско Теклі з с. Забуже, Камінка Струмилова, від Лиско Ярослава.

1847. До Безрукий Йосифа з с. Томашівці, Калуш, від Безрукий Ілії.

1848. До земляків з Бережниці, Волинь, Федак Андрія від Коломиець Авеніра.

1849. До Децик Анни з с. Купновичі, Самбір, від Коник Петра.

1850. До Знак Анастазії, Наумяк Миколи від Гишіль Юстини з Дрогобича.

1851. Терлецький Данила з с. Мала Селецька від Терлецький А.

1852. Калиняк Петра з с. Перегноїв, Перемишль, від Калиняк Петра.

1853. Станько Ілька, Смолинець Петра, Гавриш з Любачева від д-ра Андрусяк Миколи з с. Переволочна, Золочів.

1854. Дембіцька Павлини з с. Остапович, Перемишляни, Гвоздик Василя від Кобилецький Івана.

1855. Волошин Павла з с. Вільшаниці, Золочів, від Волошин Петра.

1856. Данилюк Михайла з с. Темногайці, Кременець, від Данилюк Теодозія.

1857. Денисенко Івана, Катеринославщина, від Усатенко С. М.

1859. Писарчук Тетяни, Володимира і Костя з с. Рисвячки, Рівне, від Радовенчук Евфімія.

1860. Білинський Антона з с. Гологори, Золочів, від Чекайло Марії (Балабух).

1861. Феник Юстини (Скварко), Ольги і Івана з Перемишля від Феник Петра.

1862. До рідних і знайомих від Дяків Михайла з с. Доброволід, Підгайці.

1863. Слободзян Павла з с. Слобідка, Теребовля, Павлович Володимира з Янова від Слободян Филипа.

Радинська Олени, Соколовська Юлії з Підгаєць від Мостовий Олекси.

1865. До рідних і знайомих з с. Трибуховець, Копичинці, від проф. Бучинський Дмитра.

1866. Ковальчук, сни Дамяна з Кочидян, Чортків, від Ковальчук (Андрушків) Софії.

1868. Кізима Михайла від д-ра Кізима Степана з с. Гаї, Львів.

1869. Никон Андрія і Михайла від Никон Степана з Холоєва, Радехів.

1870. Лагодинський Ярислава і Климентія з Товстого, Чортків, від Лагодинський Евгена.

1871. Недбайло Гиви від Недбайло Івана.

1872. До односельчан з с. Прошова, Тернопіль, від Сампара Павла.

1873. Скробач Григорія від Мачок Василя, Рогатин.

1874. Матерна Осипа з Середнього Села від Фільовят Івана.

1875. Панчишин Григорія від Квас Володислава.

1876. Дорошенко Г. від Іванушка Василя.

1877. Коцюк Михайла і Тетяни від Панчак Михайла.

Чігер Михайла і Степана від Очуфеїв Василя.

Соловчук Тетяни, Петрів Насті від Панчак Пройя.

(Всі з с. Хлібичин Лісний, Коломия).

1878. Лукіянчук Івана від Домашовець Володимира.

1879. Молодий скиталець бажає навязати переписку з українською дівчиною.

1880. Левицький Онуфрія з Комарова, Станиславів, Івасишин Тимко від Івасишин Василя.

По інформації писати до:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U. S. A.

В запитах просимо конечно подавати ґрупу і число.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

СКРЕНТОН, ПА. — Тов. Над Збручa, від. 280, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 14. липня, в 3. годині пополудні. Всі члени повинні бути приявні, бо буде звіт контролі за пів року. Ті члени, що ще не дістали своєї дивіденди, повинні прийти на збори і забрати свої чеки. — За уряд: О. Запоточний, Р. Рубльовський.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Тов. Українська Січ, від. 39, повідомляє членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 14. липня, в 3. годині пополудні, в У. Н. Домі. Контр. комісія дасть звіт, як також буде роздання дивіденди. Просимо членів явитись на час. — За уряд: О. Шмокалюк, предс.; В. Осохівський, фін. секр.; І. Пігуляк, кас.; А. Яворський, р. секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. — Тов. Укр. Січових Стрільців, від. 44, повідомляє своїх членів, що ісячні збори відбудуться в неділю, 14. липня, в прав. гали на Нюпорт Еве., зараз по Сл. Божій, в год. 12. Взиваємо всіх членів прийти і заплатити свої вкладки. Ті члени, що ще не дістали дивіденди, на цих зборах отримають. — Уряд.

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Бр. св. О. Николая, від. 369, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. липня, в годині 7. ввечір. Просимо всіх членів прийти на означений час. Кожний член дістане свій чек дивіденди. Довгуючих членів просимо заплатити свої вкладки. — Уряд.

РОМ, Н. Й. — Бр. св. Михаїла, від. 121, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. липня, в 2. годині пополудні, в У. Н. Домі. Просимо членів, щоби обовязково явилися на ці збори, бо маємо дуже важні справи до рішення і буде роздання дивіденди. Пригадуємо членам, що місячна вкладка має бути заплачена кожного місяця перед зборами або на зборах. Збори відбуваються в другу неділю по першім кожного місяця. Як хто з членів не заплатить на означений час, то за такого члена не будемо висилати вкладки. — За уряд: Л. Голіят, предс.; Т. Боднар, кас.; О. Ґадз, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Тов. Мир, від. 324, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 13. липня, в год. 8. ввечір, в гали Укр. Громади, 800 Н. 23. вул. Просимо всіх членів прийти на збори і забрати свої чеки дивіденди. Довгуючі члени обовязково повинні вирівнати свої залеглости. — За уряд: О. Горохівський, предс.; П. Максимович, кас.; Г. Бучко, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Піврічні збори Тов. Єдність" від. 163, відбудуться в неділю, 14. липня, в год. 1., пополудні, в домі Горожан, 847 Н. Френклин ул. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є багато справ до полагодження. Кожний член дістане свій чек дивіденди. — М. Паранич, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Тов. Дарахівщина, від. 275, повідоммяє, що піврічні збори не відбудуться 14. липня, а відбудуться 21. липня, в галі церковній при Сусекс і Ґрін ул., в год. 7. ввечір. Взиваємо членів прийти на збори і забрати свої чеки дивіденди. — М. Курило, р. сеар.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 13. липня, в укр. прав. галі, 675 Савт 19. вул., в годині 7. ввечір. Обовязком кожного члена є бути на зборах, бо буде роздання дивіденди. — Н. Боднар, предс.; М. Соколовський, кас.; А. Мудровський, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Піврічні збори Тов. Дністер, від. 361, відбудуться в суботу, 13. липня, в год. 8. ввечір, в церковній гали при 7. вул. Просимо всіх членів прийти на збори, де будуть рішатися дуже важні і інтересні справи. Контр. комісія дасть звіт за 6 місяців. На зборах буде роздання чеків дивіденди. — Уряд: М. Малетич, предс.; П. Кучма, фін. секр.; І. Галичин, кас.; В. Павлів, рек. секр.

ОЗОН ПАРК, Н. Й. — Піврічні збори Тов. Вільна Україна, від. 200, відбудуться в суботу, 13. липня, в годині 7:30 ввечір. Просимо всіх членів, місцевих і позамісцевих, прийти на ці збори, бо є важні справи до вирішення. Буде звіт котролі за 6 місяців. Є не докінчена на минулих зборах справ, котра мусить бути рішена на цих зборах. — Н. Господарець, предс.; О. Коцовій, кас.; В. Воргуль, секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 6. липня 1946 року помер

ЮРІЙ ГРАБАРОВИЧ,

довголітний член Бр. св. Михаїла, від. 90 У. Н. Союзу в Централія, Па., і ветеран другої світової війни.

Покійний родився в Централії, Па. До Союзу належав від дитини, як також ціла родина є членами Союзу. Покійний був сержантом у Ню Ґіні і Австралії при Мілітари Поліс. Полишив у смутку старенького батька, два брати Миколу і Олексу і дві сестри Марію і Анну.

Похорон відбувся 10. липня при участи родини, ветеранів і цілої громади. — В. Й. П.!

І. Лупацій, секр.

ПОШУКУЮТЬ

ІВАН ПАСЛАВСЬКИЙ, походить із села Словіта, пов. Перемишляни, пошукує своєї сестри **КАТЕРИНИ** з роду **Паславських,** замужна за **КМЕТЬ КУШНІР.** В останніх часах мешкали в Chicago, U. S. A.

2-га сестра **ОЛЕНА** з роду Паславських, зам. за **МИРОНА ТИМЕЦЬ,** останнього часу мешкали в Detroit, Mich., працював у заводах Форда. Хто би знав про них або вони самі, хай пишуть на адресу: **Johann Paslawskyj, Gottingen Geismarlandstr 22, Worth Kaserne, 283 Assembly Centre, Germany.**

ТАРЗАН, ч. 1411. Мовчазна відплата.

Джена, свідома небезпеки, не відважилась закричати. Мовчазно вказала на небезпеку ззаду.

Саме в пору малпочоловік обернувся і вхопив Снадака сильно за руку.

Потім великанська рука вхопила злобного знахора за горло і так з ним покінчила.

Тарзан схиляючись положив тихенько тіло лиходія на землю.